

OPIS SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

W MIĘDZYPOWIATOWYM BANKU SPÓŁDZIELCZYM W MYSZKOWIE

Działając zgodnie z zapisami Rekomendacji H KNF, Międzypowiatowy Bank Spółdzielczy w Myszkowie, zwany dalej Bankiem, przekazuje do informacji opis systemu kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku. Szczegółowe zasady organizacji i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej określa uchwalony przez Zarząd Banku i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą „Regulamin systemu kontroli wewnętrznej w Międzypowiatowym Banku Spółdzielczym w Myszkowie”.

I. Cele i organizacja systemu kontroli wewnętrznej

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Międzypowiatowym Banku Spółdzielczym w Myszkowie funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który został dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka banku oraz którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- 3) przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- 4) zgodność działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

Funkcjonujący w Międzypowiatowym Banku Spółdzielczym w Myszkowie system kontroli wewnętrznej oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe,
- 2) Ustawy z dnia 7 grudnia 2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
- 3) Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach,
- 4) Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach,
- 5) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

Funkcja kontroli

1. System kontroli wewnętrznej zapewnia przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez wyodrębnienie funkcji kontroli, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 1) ustawy– Prawo bankowe.
2. Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
3. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne,
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
4. Funkcja kontroli realizowana jest na pierwszym i drugim poziomie zarządzania.
5. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:
 - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej,
 - 2) opis w formie matrycy funkcji kontroli – sporządzany w postaci tabelarycznej opis powiązania celów systemu kontroli wewnętrznej (art. 9c ust. 1 ustawy- Prawo bankowe) z procesami w działalności Banku, które przez Bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej

Funkcjonujący w Międzypowiatowym Banku Spółdzielczym w Myszkowie system kontroli wewnętrznej został zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (liniach obrony):

- 1) pierwszy poziom (linia obrony) to zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) drugi poziom (linia obrony) to zarządzanie ryzykiem realizowanym przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/ komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie), w tym Komórka ds. zgodności;
- 3) trzeci poziom to audyt wewnętrzny, realizowany przez niezależną komórkę audytu wewnętrznego umiejscowioną na mocy zapisów Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

I poziom (linia) obrony

1. Celem kontroli realizowanej na I poziomie jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy pracowników, jednostki organizacyjne odpowiedzialne za operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Banku.
2. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

II poziom (linia) obrony

1. Kontrola realizowana na Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez Komórkę ds. zgodności oraz specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne funkcjonujące w Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na I poziomie, z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.
2. Kontrola, o której mowa w ust. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na II poziomie jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na I poziomie i na II poziomie oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w działalności Banku.

III poziom (linia) obrony

Kontrola realizowana na III poziomie to audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię Sytemu Ochrony Zrzeszenia BPS, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku.

Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność Komórki ds. zgodności

Komórka ds. zgodności podlega organizacyjnie Prezesowi Zarządu oraz funkcjonalnie Radzie Nadzorczej i ma zapewnione atrybuty wynikające z prawa powszechnie obowiązującego. Szczegółowe obowiązki i zasady działania Komórki ds. zgodności w zakresie zapewniania zgodności określa „*Polityka zgodności Międzypowiatowego Banku Spółdzielczego w Myszkowie*”, a także „*Regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności w Międzypowiatowym Banku Spółdzielczym w Myszkowie*”, dotyczy to w szczególności:

- 1) opracowania Regulaminu funkcjonowania komórki ds. zgodności,
- 2) przeprowadzania czynności określonych w punktach poniżej na podstawie Regulaminu funkcjonowania komórki ds. zgodności oraz procedur i metodyk,
- 3) dokumentowania czynności komórki określonych w punktach poniżej,
- 4) identyfikowania ryzyka braku zgodności, w szczególności przez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych Banku, standardów rynkowych oraz wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających przeprowadzanych przez komórkę ds. zgodności,
- 5) oceny ryzyka braku zgodności przez pomiar lub szacowanie tego ryzyka,
- 6) projektowania i wprowadzania, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 7) monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
- 8) okresowego przekazywania raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu.

II. Odpowiedzialność organów zarządzających i nadzorujących za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej

Zarząd Banku

1. Do obowiązków Zarząd Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach, komórkach i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz Komórkę ds. zgodności.
2. Zarząd Banku zapewnia niezależność Komórce ds. zgodności oraz środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracownika na tym stanowisku.
3. Zarząd Banku zapewnia funkcjonowanie w Banku matrycy funkcji kontroli oraz przypisuje odpowiednie zadania związane z zapewnianiem jej funkcjonowania.
4. Zarząd Banku ustanawia zasady raportowania co najmniej o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania.
5. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z Komórką ds. zgodności oraz SSOZ BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
6. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania, w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
7. Zarząd Banku ustanawia kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, a następnie przedstawia je Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia.
8. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych,
 - 2) odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej raportów w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności,
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
9. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 1.

Rada Nadzorcza

1. Do obowiązków Rady Nadzorczej należy nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd.
3. W ramach nadzoru nad działalnością Banku Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Komórki ds. zgodności, innych komórek pełniących funkcje kontrolne, Zarządu Banku, Komitetu Audytu oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.
4. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Rada Nadzorcza:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - 2) zatwierdza politykę zgodności Banku,
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.
5. Rada Nadzorcza powołuje Komitet Audytu, któremu zleca bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej, w tym monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.
6. Szczegółowy tryb i zakres działania Komitetu Audytu, określa Regulamin działania Komitetu Audytu uchwalany przez Radę Nadzorczą.
7. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz komórki ds. zgodności.

III. Zasady corocznej oceny systemu kontroli wewnętrznej

Rada Nadzorcza Międzypowiatowego Banku Spółdzielczego w Myszkowie zatwierdza szczegółowe kryteria oraz miary oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej ustanowione przez Zarząd Banku (na I i II linii obrony). Przyjęte przez Bank obszary mające wpływ na ocenę systemu kontroli wewnętrznej wytypowano zgodnie z zapisami Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach oraz z uwzględnieniem wskazań uregulowanych w Wytycznych SSOZ do tej Rekomendacji.

Rada Nadzorcza Międzypowiatowego Banku Spółdzielczego w Myszkowie corocznie dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej (I i II poziomu), w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz Komórki ds. zgodności uwzględniając w szczególności:

- 1) informacje uzyskane od Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (SSOZ BPS);
- 2) wyniki systemu oceny punktowej dokonanej przez SSOZ BPS;
- 3) wyniki audytów wewnętrznych przeprowadzonych przez SSOZ BPS;
- 4) ustalenia wynikające z czynności nadzorczych Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz wyniki oceny BION;
- 5) wynik badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta;

- 6) informacje przekazywane przez Zarząd Banku o sposobie wypełnienia zadań w zakresie systemu kontroli wewnętrznej;
- 7) wyniki testowania poziomego i pionowego oraz realizacji zaleceń z nich wynikających;
- 8) okresowe raporty Komórki ds. zgodności;
- 9) okresowe raporty dot. realizacji zatwierdzonych celów strategicznych;
- 10) ilość i wysokość strat operacyjnych;
- 11) ilość przekroczeń limitów wewnętrznych;
- 12) ilość skarg i reklamacji w rejestrze;
- 13) informacje związane z odbiorem wizerunku Banku przez udziałowców, klientów, kontrahentów i nadzorców.

Coroczna ocena systemu kontroli wewnętrznej dokonana przez Radę Nadzorczą Międzypowiatowego Banku Spółdzielczego w Myszkowie podlega przekazaniu do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w terminie do końca drugiego kwartału roku następnego za jaki dokonywana jest ocena.

Zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i zapisami Umowy SOZ ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej samej III linii obrony tj. audytu wewnętrznego dokonywana jest wyłącznie przez Radę Nadzorczą Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.